

Külföldi tanulmányok hazai folytatásáról, illetve a külföldiek hazai tanulmányairól

I. A TANKÖTELES MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROK

1.1 A tanköteles magyar állampolgár külföldön tanul, és Magyarországon egyéni munkarenddel rendelkezik

Ebben az esetben a tanulói jogviszony nem szünetel, a tanuló a magyar köznevelési intézményben teljesíti tankötelezettségét, de általában külföldön is jár iskolába. Az egyéni munkarenddel rendelkező tanulói státuszt a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: 20/2012. EMMI rendelet) I. sz. melléklet II. pontjának 9. alpontjában feltüntetett záradék formájában a naplóba és a törzslapra kell bevezetni. Az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló osztályzatait az a köznevelési intézmény állapítja meg, (osztályozó vizsga keretében) amelyekkel a tanuló jogviszonyban áll. (A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.) Az osztályozó vizsgára a tanulónak egyénileg kell felkészülnie és az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon kell letennie. Szakképzésben a gyakorlati képzés alól felmentés nem adható.

A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló az egyéni munkarend kérelmet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 45. § (5) bekezdése alapján a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be az Oktatási Hivatalhoz. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

1.2 A tanköteles magyar állampolgár tanulmányait külföldön kezdte meg, vagy Magyarországon megkezdett tanulmányait külföldön folytatta, és hazatérve, tankötelezettségét Magyarországon teljesítene, azonban nem rendelkezik egyéni munkarenddel.

Az Nkt. 91. § (3) bekezdése meghatározza, hogy a tanulónak a külföldi tanulmányok alatt szünetel a magyarországi tanulói jogviszonya. Az Nkt. 92. § (9) - (10) bekezdése szerint a külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók. A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről, az iskola igazgatója dönt. Ha a beszámítás kérdésében az iskola igazgatója nem tud dönten, beszerzi az oktatásért felelős miniszter véleményét.

2. A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁR TANULMÁNYAIT MAGYARORSZÁGON KÍVÁNJA KEZDENI VAGY FOLYTATNI

A magyar állampolgárságról 1993. évi LV. törvény 2. § (2) bekezdése szerint azt a magyar állampolgárt, aki egyidejűleg más államnak is állampolgára - ha törvény másként nem rendelkezik a magyar jog alkalmazása szempontjából magyar állampolgárnak kell tekinteni. Tekintettel arra, hogy a köznevelésről szóló törvény speciális rendelkezést nem tartalmaz, ebből adódóan a határon túli kettős állampolgár tanulók magyarországi iskolai nevelésben-oktatásban történő részvételük alatt - akár naponta ingáznak a határon túlról, akár nem - a magyar állampolgárokkal azonos szabályok alá esnek, esetükben magyar állampolgárságukból adódóan, a magyar állampolgárság jogán, a magyar köznevelési jogszabályokat, konkrétan a köznevelésről szóló törvény rendelkezéseit és a kapcsolódó végrehajtási rendeleteket kell alkalmazni.

3. TANKÖTELES NEM MAGYAR ÁLLAMPOLGÁR

3.1 A tanköteles nem magyar állampolgárra vonatkozó szabályok, amennyiben tanulmányait Magyarországon kívánja elkezdni, vagy folytatni

Nem magyar állampolgár kiskorú akkor tanköteles Magyarországon [Nkt. 92. § (1) a)-c)], ha

- a) menekült, oltalmazott, menedékes, valamint a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 25/B. § (1) bekezdés b) pontja alapján befogadott jogállású,
- b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarországon gyakorolja,
- c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik és bevándorolt vagy letelepedett jogállású, vagy Magyarország területén való tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik.

A feltételek meglétét a tanuló nevelési-oktatási intézménybe történő felvételénél igazolni kell.

Az a)-c) pontban meghatározott nem magyar állampolgár - ha a magyar jog szerinti tanköteles kort eléri - a magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel tanulhat a magyar oktatásban, a tankötelezettség fennállása alatt, továbbá a tizennyolcadik életéve betöltése előtt megkezdett tanulmányok befejezéséig.

Feltétel: a) pont esetén az elismerés iránti kérelem benyújtásától kezdődően gyakorolhatják a fenti jogot, míg b) és c) pontok esetében a jog akkor gyakorolható, ha a szülő és a gyermek, a tanuló három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik.

(A nem magyar állampolgár, aki az oktatásért felelős miniszter meghívólevelével rendelkezik, a meghívólevelében meghatározott ellátást a magyar állampolgárokkal azonos feltételek szerint veheti igénybe.)

Minden más tanköteles nem magyar állampolgár, aki Magyarországon akar tanulni - ha nemzetközi szerződés vagy jogszabály másképpen nem rendelkezik - az iskolai ellátásért, szolgáltatásért díjat fizet. A díj nem haladhatja meg a szakmai feladatra jutó folyó kiadások egy tanulóra jutó hányadát. A köznevelési intézmény vezetője a díjat a fenntartó által meghatározott szabályok alapján csökkentheti vagy elengedheti.

A 20/2012. EMMI rendelet 185. §-a rögzíti, hogy ha Magyarország területén élő, tartózkodási engedéllyel nem rendelkező kiskorú nem magyar állampolgár kéri a felvételét nevelési-oktatási intézménybe, a felvételkor igazolnia kell, hogy a szülői felügyelettel kapcsolatos feladatokat ki látja el, továbbá hogy az iskolai tanulmányokhoz szükséges feltételekről ki gondoskodik. Ha az iskolai tanulmányok folytatását a magyar nyelv ismeretének hiánya vagy a külföldi és a magyar iskola követelményrendszere közötti eltérés gátolja, az iskola igazgatója - a szülő egyetértésével - az évfolyam megismétlését engedélyezheti úgy is, hogy a tanuló csak felzárkóztató foglalkozásokon és nyelvórákon vesz részt. A foglalkozások idejét, az annak keretében oktatott ismeretek körét, az ismeretek elsajátításáról történő számadás módját az igazgató állapítja meg.

4. A MAGYAR FELMENŐKKEL RENDELKEZŐ NEM MAGYAR ÁLLAMPOLGÁR A TANULMÁNYAIT MAGYARORSZÁGON KÍVÁNJA KEZDENI, ILLETVE FOLYTATNI

Ezek a személyek az Nkt. 92.§ (1) bek. - a tanköteles kiskorú állampolgárságától függően - megfelelő pontja alapján vehetik igénybe az iskolai nevelési-oktatást, illetve ezekre a tankötelezettek, a 3. pontban már részletezett szabályok vonatkoznak.

Meg kell említeni, hogy rájuk érvényes a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény szerint kedvezményes honosítás, mely szerint kérelmére honosítható az a nem magyar állampolgár, akinek felmenője magyar állampolgár volt vagy valószínűsíti magyarországi származását, és magyar nyelvtudását igazolja, illetve magyar jog szerint büntetlen előéletű és a kérelem elbírálásakor ellene magyar bíróság

előtt büntetőeljárás nincs folyamatban, valamint honosítása Magyarország közbiztonságát és nemzetbiztonságát nem sérti. Ilyen esetben érdemes felhívni a figyelmet a kedvezményes honosítás lehetőségére.

5. RÉSZTANULMÁNYOK BESZÁMÍTÁSA, ÁLTALÁNOS ISKOLAI BIZONYÍTVÁNY ELISMERÉSE

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (a továbbiakban Etv.) részletezi a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismerési és honosítási eljárását.

5.1 Alap-, középfokú iskolai résztanulmányok beszámítása

Ahogy már említésre került, az Nkt. 92. § (9) bek. szerint a külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés intézményrendszerében folytathatók.

Az Etv. 4. § (7) bekezdése alapján a külföldön folytatott résztanulmányok beszámítása annak az oktatási intézménynek a hatásköre, amelyben a kérelmező a tanulmányait folytatni szándékozik.

A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt, ha nem tud dönteni, akkor beszerzi az oktatásért felelős miniszter véleményét [Nkt. 92. § (9)-(10) bekezdés].

Az Etv. 62.§-a szerint a külföldön folytatott, nem befejezett alap-, közép- vagy felsőfokú iskolai résztanulmányok beszámítása a külföldi oktatási intézmény jogállásának, a tanulmányi időnek és a tanulmányi követelmények figyelembevételével, valamint a hazai és a külföldi tanulmányi kötelezettségek összehasonlítása alapján történik.

Az oktatási intézmény a résztanulmányok beszámításának feltételül különbözeti vizsgák teljesítését szabhatja meg.

A gyakorlat általában az, hogy magyar nyelv és irodalom, valamint történelem tárgyakból különbözeti vizsgát kell tenni, ezért célszerű, ha az a tanuló, aki visszatérése után Magyarországon kívánja folytatni tanulmányait, ezekből a tantárgyakból felkészül. Ezen kívül mód van arra, hogy az illető iskola igazgatójával előzetesen tisztázza tanulmányai magyarországi folytatásának feltételeit. A nevelési-oktatási intézmény az Etv. 5. §-a értelmében szakértőként megkeresheti az Oktatási Hivatal Magyar Ekvivalencia és Információs Központot.

Az oktatási intézmény akkor számíthat be külföldön folytatott résztanulmányokat, ha a kérelmező külföldön elismert intézményben folytatta tanulmányait. Nemzetközi szerződés vagy annak alapján kötött intézményközi megállapodás a résztanulmányok ajánlott vagy kötelező beszámítását is előírhatja.

5.2 Általános iskolai bizonyítvány elismerésének szabályai, illetve a középiskolai jelentkezés a külföldön megszerzett általános iskolai végzettség alapján

Az elismerés fogalma:

Az Etv. 3. §-a alapján az elismerési eljárás során az eljáró hatóság - a törvényben foglalt módon - a külföldi bizonyítvány jogi hatályát azonosnak nyilvánítja a Magyarországon megszerezhető bizonyítvány jogi hatályával.

Az elismerés módja:

Az alacsonyfokú végzettségi szintnek az Oktatási Hivatal Magyar Ekvivalencia és Információs Központja által történő teljes jogi hatályú elismerése.

Az Etv. 12. § (1) bekezdése alapján általános iskolai bizonyítványként az olyan külföldi bizonyítvány

ismerhető el,

- a) amely külföldi oktatási intézményben legalább nyolc évfolyam elvégzését tanúsítja, és
- b) amelynek alapján, figyelembe véve a külföldi oktatási intézmény jogállását, a bizonyítvány jogi hatályát és a tanulmányi követelményeket, megállapítható, hogy a hazai általános iskolai végzettségi szinttel azonos végzettségi szintet tanúsít.

Az Etv. 6. § (2) bekezdése alapján bizonyítványa elismertetésére az jogosult, aki kérelme benyújtásakor állampolgárságát, személyes adatait az állampolgárság és a személyi adat igazolására szolgáló hatósági igazolvánnyal igazolja.

Az Oktatási Hivatal Magyar Ekvivalencia és Információs Központja eljárásával összefüggő további információk illetve a kapcsolódó letölthető dokumentumok az oktatas.hu honlapon találhatóak meg.

6. KÖZÉPISKOLAI JELENTKEZÉS A KÜLFÖLDÖN MEGSZERZETT ÁLTALÁNOS ISKOLAI VÉGZETTSÉG ALAPJÁN

A továbbtanulás céljából történő elismerés annak az oktatási intézménynek a hatáskörébe tartozik, amelyben a tanuló a tanulmányait folytatni kívánja [Etv. 4. § (2) bekezdés]. Tehát a középiskolai felvétellel kapcsolatosan a kiválasztott magyarországi intézményhez kell kérelmet benyújtani. A külföldön szerzett általános iskolai végzettséget a középiskola a fent részletezettek szerint fogadhatja el. Ez az elismerési forma azonban továbbtanuláson kívül egyéb jogokat nem biztosít.

Lehetőség van a központi felvételi eljárásban való részvételre is, (igaz ez ritka) ha a jelentkező tanulmányait külföldön végzi, a felvételi lapokat a jelentkező, kiskorú jelentkező esetén a szülő tölti ki és a jelentkezési lapot a felvételt hirdető közép fokú iskolába, a tanulói adatlapot pedig a Felvételi Központba küldi meg [20/2012. EMMI rendelet 37. § (3)]. A felvételi eljárás során figyelembe vehető hozott pontok kiszámítását ebben az esetben a közép fokú iskola igazgatója határozza meg, ő dönti el, hogyan kerülnek átszámításra a külföldi bizonyítványban szereplő osztályzatok.

Molnár László – 2021. február 20.